

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/155/2002

PREFERENCJE PARTYJNE WE WRZEŚNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Zbliżające się wybory samorządowe najwyraźniej skłaniają Polaków do większej aktywności obywatelskiej - po odnotowanym w okresie od kwietnia do lipca systematycznym spadku deklaracji udziału w wyborach, obecnie drugi miesiąc z rzędu notujemy wzrost odsetka potencjalnych uczestników wyborów. Gdyby wybory parlamentarne odbywały się we wrześniu¹, udział w nich wzięłoby 56% ankietowanych, o 4 punkty więcej niż w sierpniu i o 6 punktów więcej niż w lipcu. Wzrostowi deklaracji uczestnictwa w wyborach towarzyszy jednak także znaczny poziom zagubienia i dezorientacji politycznej - aż 21% Polaków chcących wziąć udział w wyborach (o 1 punkt więcej niż w sierpniu i aż o 7 punktów więcej niż lipcu) nie wie, na jakie ugrupowanie oddałoby swój głos. Ubiegłomiesięczny wzrost odsetka potencjalnych wyborców nieumiejących wskazać żadnego ugrupowania politycznego, które chcieliby poprzeć wyborach, nie był więc przypadkowy, ale odzwierciedla obecny stan świadomości politycznej obywateli – ponad jedna piąta aktywnych obywatelsko Polaków wstrzymuje się z decyzją lub ma poczucie, że tak naprawdę nie miałaby, na kogo głosować.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Wskazania respondentów według terminów badań								
	I 2002	II 2002	III 2002	IV 2002	V 2002	VI 2002	VII 2002	VIII 2002	IX 2002
	w procentach								
Trudno powiedzieć	12	13	12	12	14	15	14	20	21

We wrześniu odnotowaliśmy niewielkie zmiany w poparciu dla poszczególnych ugrupowań. Najwyraźniej zyskała najważniejsza partia rządzącej koalicji SLD - obecnie

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (148) przeprowadzono w dniach 6-9 września 2002 roku na liczącej 1256 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

ugrupowanie to poparłaby ponad jedna trzecia potencjalnych uczestników wyborów mających sprecyzowane sympatie polityczne (34%, wzrost o 4 punkty). Wyborczy koalicjant SLD - Unia Pracy zyskała w tym miesiącu minimalnie, jednak poparcie dla tej partii jest najwyższe w tym roku: głosowałoby na nią co dwudziesty potencjalny uczestników wyborów (5%). Nieznacznie straciło natomiast kolejne z ugrupowań tworzących rządzącą koalicję - PSL. Na partię wicepremiera Kalinowskiego głosowałoby 8% wyborców mających sprecyzowane sympatie polityczne (o 2 punkty mniej niż w sierpniu).

Wśród pozostałych ugrupowań wchodzących w skład parlamentu niewielki wzrost poparcia uzyskała Samoobrona (14%, wzrost o 2 punkty). Zmalał natomiast odsetek zwolenników PiS (12%, spadek o 3 punkty) oraz - w mniejszym stopniu - sympatyków LPR (7%). Bez zmian pozostaje poparcie dla PO RP, na którą chciałoby głosować co dziesiąty uczestnik wyborów o wykrystalizowanych sympatiach partyjnych (10%).

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*								
	I 2002	II 2002	III 2002	IV 2002	V 2002	VI 2002	VII 2002	VIII 2002	IX 2002
	w procentach								
Sojusz Lewicy Demokratycznej	40	47	35	33	34	31	30	30	34
Samoobrona RP	8	10	11	10	13	14	17	12	14
Prawo i Sprawiedliwość	11	9	11	11	10	14	12	15	12
Platforma Obywatelska RP	12	11	10	12	11	10	12	10	10
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	8	9	12	9	8	7	10	8
Liga Polskich Rodzin	6	7	10	6	7	8	8	8	7
Unia Pracy	3	1	2	4	3	4	3	4	5
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	2	3	4	3	2	1	3	2	2
Unia Wolności	3	2	3	3	5	5	4	5	2
Ruch Społeczny / RS AWS	4	2	2	2	2	1	1	1	1
Unia Polityki Realnej	1	1	1	2	1	1	1	1	1
Polska Partia Socjalistyczna	0	0	0	0	1	0	0	1	1
Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	-	0	0	1	0	0	0	0	1
Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe - RNP	-	0	0	0	0	0	0	0	0
Partia Ludowo-Demokratyczna	-	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne	1	0	1	1	2	2	1	1	2
N=	494	475	563	558	491	481	445	400	560

*Uwaga: W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

Wśród ugrupowań pozaparlamentarnych spadek poparcia odnotowała UW, którą obecnie popiera 2% wyborców (od sierpnia spadek o 3 punkty). Taki sam odsetek wyborców głosowałby na KPEiR. Ruch Społeczny (partia utworzona z byłej AWS), a także UPR, PPS i ZChN uzyskały znikome poparcie (po 1%).

Pierwsze po wakacjach badanie poglądów politycznych Polaków wskazuje na nieznaczny wzrost poparcia dla koalicji wyborczej SLD-UP. W niewielkim stopniu zyskała także Samoobrona. Natomiast nieco straciły UW, PSL, PiS oraz LPR. Wyniki sondażu wskazują, że pogłębia się dezorientacja polityczna poważnej części aktywnych obywatelsko Polaków. Ponad jedna piąta respondentów chcących wziąć udział w akcji wyborczym nie znajduje partii, na którą miałyby ochotę głosować. Może to mieć związek z rozpoczynającą się dopiero kampanią wyborczą do wyborów samorządowych.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI